

Zabezpečení výuky žáků - cizinců

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Český jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. Specifikem češtiny je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické.

Všichni cizinci mají na naší škole stejné podmínky pro vzdělávání jako žáci České republiky. Mají právo na stravování ve školní jídelně, zájmové vzdělávání ve školní družině. Školu navštěvují nejdéle do konce školního roku, v němž dosáhnou věku 17 let. Příprava na začleňování cizinců do základního vzdělávání je bezplatná, výuka českého jazyka je přizpůsobena potřebám těchto žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk nenahrazujeme vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka, ale při výuce češtiny je možné využít jako podpůrný materiál Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Zásady při začleňování žáků – cizinců do výuky:

1. Navázání spolupráce s rodiči a vyžádání potřebné dokumentace (vysvědčení či jiný doklad o dosaženém vzdělání).
2. Žák není automaticky zařazován do ročníku podle věku a ročníku absolvovaného v zemi, odkud přichází, ale se zřetelem ke stupni znalosti a ovládání českého jazyka.
3. Učitel připraví třídu na přijetí cizince, vhodně seznámí žáky s kulturními a sociálními odlišnostmi prostředí, z něhož nový žák přichází. Dále systematicky u svých žáků rozvíjí smysl pro toleranci, pro chápání kulturních specifik, předchází vzniku předsudků a zažitých stereotypů vůči cizincům, které žáci mohou přebírat ze svého okolí, učí je řešit případné konflikty nenásilnou formou atd.
4. Běžná výuka v multikulturní třídě je organizována tak, aby byly naplněny výchovně-vzdělávací cíle dané pro příslušný ročník ZŠ podle ŠVP. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky.
5. V jedné třídě není umístěn vyšší počet cizinců. Prioritou je, aby se žáci snadněji zapojili do společenství českých žáků a nebyli izolováni.
6. Žáci jsou průběžně zapojováni do výuky, do života třídy, školy i do mimoškolní činnosti (zájmové kroužky, sportovní, kulturní a jiná činnost).
7. Žáci - cizinci jsou vybízeni ke kooperaci s českými žáky.
8. Učitel podporuje toleranci ze strany žáků a ostatních pedagogických pracovníků ke specifickým rysům a jevům, které souvisejí s náročností situace, v níž se cizinec v důsledku malé nebo žádné znalosti českého jazyka a zdejších poměrů a zvyklostí nachází. Třídní učitel úzce spolupracuje s ostatními učiteli.
9. Učitel využívá nejen individuální přístup k žáku-cizinci, ale i kooperativní učení, projektové vyučování, apod. Pracuje s názornými pomůckami, zejména obrazovými, které jsou k dispozici pro výuku cizím jazykům (např. angličtině) dále s obrazovými encyklopediemi, fotografiemi, časopisy pro děti a mládež atd.

10. Žák – cizinec je při výuce českého jazyka vhodně motivován, chválen za sebemenší pokrok.
11. V případě potřeby škola naváže spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) v Náchodě nebo Hradci Králové, speciálně pedagogickým centrem (SPC) v Náchodě a nestátními neziskovými organizacemi (NNO).
12. Při klasifikaci žáků - cizinců postupuje škola v souladu se Zákonem č. 561/2004 Sb., §20 a dle metodického pokynu MŠMT ČR č. j. 21 836/2000-11. Při jejich hodnocení z předmětu Český jazyk a literatura se přihlíží k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Podle potřeby je žák na vysvědčení v 1. pololetí školního roku nehodnocen, hodnocen slovně nebo má odloženou klasifikaci. Na vysvědčení na konci 2. pololetí je žák hodnocen slovním vyjádřením nebo známkami.

Zpracovala: Mgr. Irena Krátká